

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

ÍNDEX

1 - QUI SOM, D'ON VENIM ?

- L'ESCOLA
- ELS ALUMNES
- L'EQUIP

2 - QUÈ PENSEM ?

3 - ENS DEFINIM

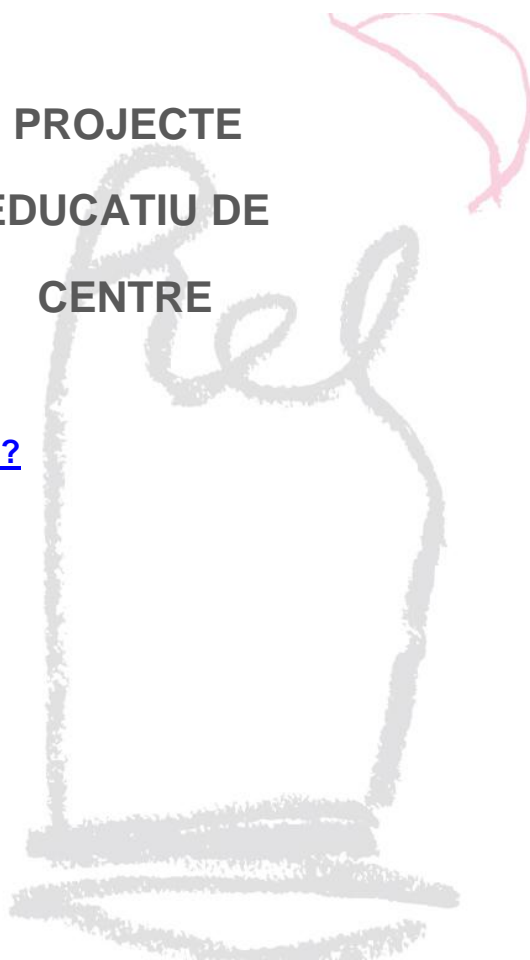
- LA COOPERATIVA
- RELACIÓ VIDA – ESCOLA
- VALORS

4 - COM TREBALLEM A L'ESCOLA REL ?

- REFERENT TEÒRIC
- SABER DE LLETRA
- APRENDRE A PORTAR ELS COMPTES
- ELS PROJECTES

5 - ANNEXES

- AUTONOMIA DE CARRER
- PROGRAMES DE FORMACIÓ I INSERCIÓ

1 - QUI SOM, D'ON VENIM ?

La nostra Escola neix el setembre de l'any 1.976, a partir de la iniciativa d'un grup de professionals de l'educació, una secretaria i una cuinera que van decidir crear una Escola cooperativa per atendre nens i nenes amb necessitats educatives especials.

A partir de les inquietuds d'aquests professionals, es va posar en marxa un nou projecte educatiu, fet oficial a partir de l'O.M del 12/8/78)

L'Escola ha evolucionat molt al llarg del temps. Des del principi, ha desenvolupat un fort compromís amb l'actualització formativa del seu equip professional, amb la recerca educativa i amb l'elaboració de projectes innovadors. Per altra banda, ha estat sempre representada en Institucions i Organismes educatius, participant activament en els debats i decisions referents a l'àmbit de l'educació especial i l'atenció de les persones amb necessitats educatives especials.

La formació continua dins la pròpia Escola amb l'assessorament de persones expertes, és un dels nostres trets d'identitat.. El procés formatiu al llarg de 12 anys està plasmat en el nostre llibre "Processos d'aprenentatge i formació docent (en condicions d'extrema diversitat", guanyador del premi de Pedagogia Rosa Sensat de l'any 2.000. Aquest llibre reflecteix el treball realitzat sota la supervisió de la psicopedagoga cognitivista, Liliana Tolschinsky i exposa les nostres concepcions educatives i el seu desenvolupament en la pràctica quotidiana de Escola.

Al llarg de la nostra història les concepcions educatives i l'atenció a l'alumnat d'educació especial han experimentat canvis importants. Igualment, la incorporació de noves tecnologies ens ha suposat disposar de nous recursos per aprendre, compartir el coneixement i comunicar-nos.

El processos d'integració, normalització i d'inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials que s'han anat desenvolupant al llarg de les darreres dècades, ha comportat una nova via de recerca i de col·laboració amb altres institucions i altres escoles. El professorat de la nostra Escola participa activament en Congressos, Seminaris, Jornades i Cursos per comunicar les nostres experiències i pràctiques i per conèixer altres realitats educatives. Per altra banda, també realitza assessoraments en altres escoles.

Després d'uns anys de fer escolaritzacions compartides individuals , l'any 2.004 Rel dona un pas endavant ampliant la seva col·laboració participant amb les escoles ordinàries del barri fent diversos projectes d'activitats escolars compartides amb grups-classe de Rel i grups-classe de primària.

Creiem que la nostra experiència, recerca i formació en l'àmbit de l'atenció psicoeducativa d'alumnes amb necessitats educatives especials, s'ha de divulgar i compartir, i pot tenir un paper important en el procés actual de construcció d'un sistema educatiu que aposta per fórmules el més integradores i normalitzadores possibles, en el camí de la inclusió.

L'ESCOLA

Escola Rel està ubicada en el carrer Montserrat de Casanoves, 44, en el districte d'Horta-Guinardó de Barcelona. Està comunicada per transport públic amb altres zones de Barcelona (bus 39 i 117, Metro Horta L5 i Maragall L4).

Les característiques socio-econòmiques del nostre barri són molt heterogènies, ja que acull tant a persones amb un nivell mig-alt (sectors residencials) com a persones amb un nivell mig-baix.

Escola està oberta al barri i moltes de les seves activitats es realitzen en interacció amb el nostre entorn proper. La proximitat del Parc del Guinardó ens permet gaudir d'una zona verda per fer sortides i activitats pre-esportives.

Per altra banda participem en el Consell de Persones amb Discapacitat, en la Mostra d' Entitats i en altres àmbits promoguts i/o dependents de l'Ajuntament del Districte, en fòrums i en les activitats del Centre de Recursos. Igualment, treballem en estreta col·laboració amb l'EAP i amb altres escoles de la zona.

Malgrat tot, és cert que la diversitat de les zones de residència dels alumnes que atenem fa que no sigui pròpiament una Escola de barri.

Escola està ubicada en una torre de 3 plantes construïda als anys 50. Una entrada amb arbres i zona enjardinada, utilitzada coma pati d'acollida dels alumnes, dóna accés a l'aula-taller i a l'edifici principal. En aquest s'ubiquen 6 de les 7 aules en les que estan distribuïts els aproximadament 50 alumnes que atenem.

El menjador, l'office, dos despatxos i la classe dels petits es troben a la planta baixa i la resta d'aules en la primera i segona planta.

Un passadís connecta el pati d'entrada amb un segon pati, que ocupa una superfície de 600 m² amb arbres, on es troba la 7ª aula i el gimnàs. Aquest espai s'utilitza com a pati de lleure, per realitzar activitats esportives i també per les activitats de jardineria i hort.

ELS ALUMNES

Escola atén alumnes d'edats compreses entre els cinc i vint-i-un anys. Són alumnes que requereixen, per desenvolupar al màxim possible el seu potencial, un entorn, una organització i unes propostes educatives i terapèutiques ajustades a les seves necessitats educatives especials.

Els alumnes es caracteritzen per la seva diversitat i heterogenitat. Són persones que presenten trastorns que poden afectar l'àrea cognitiva, afectiva i relacional. Els trastorns poden derivar d'una etiologia orgànica, genètica i/o neurològica i es poden manifestar amb discapacitat intel·lectual de diferents graus, trastorns de la personalitat i trastorns greus del desenvolupament.

La seva procedència és molt diversa, tant a nivell geogràfic com a nivell sociocultural. A més dels alumnes que provenen del propi districte (Horta-Guinardó), també venen de Barcelona ciutat i de l'àrea metropolitana.

La derivació d'alumnes al nostre centre la porten a terme els Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), hospitals, terapeutes o les mateixes famílies, per pròpia iniciativa. Tots els alumnes han de tenir el dictamen de l'EAP corresponent.

L'EQUIP

Està format per professionals provinents de diferents àmbits de formació, principalment de la pedagogia i la psicologia, amb anys d'experiència en el camp de la psicopedagogia i la pedagogia terapèutica.

L'equip docent el formen set tutors, quatre educadors, un professor de gimnàstica i psicomotricitat, una psicòloga i un logopeda. La secretaria, els monitors de menjador i esbarjo i dues persones encarregades de les tasques derivades del servei de menjador i neteja completen el total de recursos humans.

La major part d'aquest personal està concertat i subvencionat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

2 - QUÈ PENSEM?

Som una Escola viva i orientada a la vida. Partim de les capacitats i necessitats que tenen els nostres alumnes per interessar-se per les coses i les persones. En el procés d'aprenentatge ells són els protagonistes i nosaltres els acompanyem en la recerca de respostes, ja que per crear coneixement cal construir un camí, un procés propi.

Acollim els alumnes amb tot el seu bagatge i característiques i és a partir d'aquests que es desenvolupen com a persones compromeses amb la societat. Amb tot això es defineix un projecte personalitzat, ja que cada ésser humà és únic i irrepetible.

Posem l'accent en els processos, en l'adquisició de recursos, l'autonomia personal, la capacitat d'autogovernar-se, de decidir i prendre iniciatives, l'acceptació d'un mateix, la cooperació i el treball en equip.

Compartim el projecte personalitzat de cada alumne amb la seva família, ja que la considerem un element bàsic en tot el procés a seguir. Junt amb ells definim estratègies per encarar el present i el futur.

Tot allò que forma part de la vida ha d'estar present a l'escola. La preparació dels alumnes ha d'estar orientada a comprendre, analitzar i actuar en el sí de la societat que els toca viure. Treballem per donar-los una formació global, normalitzadora i integradora.

3 - ENS DEFINIM

LA COOPERATIVA

Som una cooperativa de treball associat sense ànim de lucre. Es tracta d'una alternativa empresarial i pedagògica, basada en la participació i les responsabilitats compartides dels que hi treballem.

La presa de decisions pedagògiques, organitzatives i de funcionament es fa de forma consensuada pels professionals de la Cooperativa. La participació democràtica és una eina de gestió i ens permet la reflexió continua i compartida necessària per a anar construint el nostre model d'Escola.

RELACIÓ VIDA - ESCOLA

La xarxa de relacions dins de l'Escola és l'eix centralitzador del treball educatiu i terapèutic que s'hi desenvolupa.

Relacionant-se amb els altres, els alumnes descobreixen que les seves dificultats no són úniques i aprenen des d'elles, descobrint i compartint amb els altres les seves possibilitats i les seves ganes de créixer. Es tracta de crear una vida d'Escola basada en la convivència, que permeti el desenvolupament intel·lectual, afectiu i relacional en situacions de vida quotidiana.

És en aquest sentit que a l'Escola es treballen situacions de vida quotidiana, per a què s'apregui mitjançant activitats amb sentit per elles mateixes.

VALORS

La nostra és una escola laica i catalana.

En la nostra tasca educativa fomentem els següents valors:

- El respecte dels drets humans, la solidaritat i els valors democràtics.
- La consciència ecològica de l'entorn i la utilització racional dels recursos que ofereix la natura.
- La construcció d'una societat no sexista en les relacions interpersonals
- L'actitud pacifista davant la societat i els seus conflictes i la generació de recursos de conciliació.

4 - COM TREBALLEM A L'ESCOLA REL ?

El constructivisme és el nostre referent teòric. Una manera d'entendre com es genera nou coneixement. Des de la perspectiva constructivista el subjecte és el protagonista del seu propi aprenentatge. És amb l'exploració activa del seu entorn que crea, a partir de les seves accions, estructures internes que li permeten reorganitzar la seva intel·ligència i el seu coneixement del món.

Aquest coneixement s'organitza i reorganitza com a conseqüència de la interacció del subjecte amb l'entorn. Tornar sobre allò que ja hem fet és tractar d'entendre el que estem fent. Mantenir-nos en la recerca d'una solució pot provocar canvis en la manera d'entendre. Es progressa actuant sobre el que ja hem après, sobre les pròpies idees.

El constructivisme considera que el maneig dels sistemes simbòlics (numeral, gràfics, mapes, escriptura) és més que un mitjà de transmissió de coneixement, és un mitjà de generació de coneixement.

* Les nostres propostes educatives s'adrecen a trencar la barrera entre escola i entorn.

Intentem ajudar els nostres alumnes a organitzar i comprendre la vida quotidiana i la realitat social que ens envolta.

* Les eines fonamentals d'aprenentatge que utilitzem són els instruments de la nostra cultura.

* Partim del coneixement individual de cada alumne per determinar les seves necessitats educatives.

* Treballem des d'un enfocament que afavoreix la interacció entre els alumnes mitjançant el treball en petits grups, en intergrups i amb agrupaments flexibles.

* Treballem amb un enfocament escolar però sense oblidar la perspectiva de comprensió- intervenció terapèutica.

* El nostre treball psicopedagògic requereix una estreta col·laboració amb les famílies dels nostres alumnes i amb els professionals externs que intervenen

SABER DE LLETRA

Per a nosaltres saber de lletra és una manera d'anomenar l'alfabetització lingüística. És quelcom que va més enllà de l'aprenentatge inicial de la lectura i escriptura i que consisteix en ajudar als nostres alumnes a adquirir una sèrie de competències lingüístiques mitjançant el llenguatge escrit i/o el llenguatge oral.

Saber extreure informació de tots els agents socials en suport gràfic ja que gran part de la comunicació en la nostra societat passa per saber interpretar plànols de transports públics, diaris, instruccions de funcionament, prospectes de medicaments, horaris, rètols comercials, correspondència, publicitat impresa, guies, etc.

APRENDRE A PORTAR ELS COMPTES

Treballem les matemàtiques intentant potenciar els procediments intuïtius dels alumnes però també promovent l'aprenentatge dels aspectes formals del llenguatge matemàtic, amb l'objectiu de què els nostres alumnes es familiaritzin amb el seu ús en contextos i situacions variades i funcionals. Els nostres alumnes aprenen les matemàtiques usant-les en tots aquells contextos i situacions escolars o extraescolars en què s'utilitzen.

ELS PROJECTES

Partim de la base de que la majoria d'activitats d'aprenentatge s'han de vehiculitzar a través de grans projectes.

El treball per projectes permet la distribució de tasques segons les possibilitats de cada alumne. Hem observat i confirmat que crea sentiment de responsabilitat, facilita repetir les experiències resoltes positivament i millorar-les amb noves propostes, així com augmentar la seva dificultat.

La idea que volem transmetre als nostres alumnes es podria expressar com: "si haig de fer una tasca adequada a les meves capacitats, podré fer-me responsable i la podré fer tantes vegades com calgui".

Amb aquest abordatge intentem dotar els nostres alumnes de recursos suficients, perquè puguin desenvolupar-se socialment i laboral de la manera més òptima que els sigui possible assolir.

5 - ANNEXES

* AUTONOMIA

Barcelona, setembre 20____

Amb data 30 d'octubre de 1.991 el Consell Escolar va donar el vist-i-plau a la normativa d'autonomia elaborada per l'Escola i que recull les propostes d'activitats, referents a l'adquisició d'autonomia dels nens, que es fan dintre i fora del marc escolar.

A la reunió de Consell Escolar realitzada l'11 de Desembre de 1.991, s'aprova donar a tots els pares la normativa abans esmentada, així com una autorització que haurà de ser signada acceptant aquesta línia de treball.

Per aquesta raó us adjuntem còpia de la normativa de l'Escola, així com l'autorització que haureu de signar si esteu d'acord en la línia de treball proposada.

Atentament

L'ESCOLA REL

EL TREBALL D'AUTONOMIA DE CARRER A L'ESCOLA REL

Les característiques de l'alumnat de l'escola fan que aquest treball sigui un dels eixos educatius més importants del nostre centre.

En la immensa majoria dels casos les pròpies dificultats dels nens i la seva manca d'iniciatives, així com la por dels pares, fa que tinguin poques possibilitats d'enfrontar-se a situacions noves. I potser una de les més difícils de dur a terme sigui la d'aconseguir l'autonomia de carrer.

El claustre de l'escola va assumir, des de la constitució del centre, que aquesta feina era fonamental pel correcte desenvolupament social dels alumnes i que per tant s'inclourien dins les programacions de cada curs el màxim possible d'activitats amb aquest objectiu.

El treball es realitza a tres nivells:

1) Amb l'alumne.

En primer lloc es procura fer una avaluació del nivell on es troba cada nen, així com de les seves característiques personals (pors, angoixes, bloquejos davant les dificultats, hàbits,...) de tal manera que les situacions que se li proposin puguin ser resoltes amb èxit.

A partir d'aquest moment se li comencen a donar encàrrecs cada vegada més difícils i es fa paral·lelament un treball amb l'alumne per donar-li els recursos

que calgui i posteriorment veure si la situació s'ha superat exitosament.

En molts moments cal començar per vèncer la por de moure's per la pròpia escola, per dirigir-li la paraula als professors, per saber donar un missatge amb claredat,...

2) Amb el grup classe.

En funció del nivell assolit pel grup es programen sortides a l'exterior i es defineixen els requisits quan a trajecte i personal que aquestes requereixen.

La programació de la sortida es fa amb els propis alumnes solucionant amb ells totes les dificultats que es poden preveure a priori (diners, combinacions possibles dels mitjans de transport per arribar al lloc acordat i tria de la més adient, carta als pares demanant l'autorització,...).

A més a més de les sortides que es fan per celebrar les festes tradicionals, cada classe fa d'altres amb la intenció de millorar l'autonomia dels alumnes i amb gradació de dificultats.

3) Amb els pares.

A les reunions de grup classe es comenten els objectius d'aquesta àrea i, globalment, el seu projecte de treball.

Posteriorment, a les entrevistes de pares, s'aborda la situació de cada nen, i es procura que tot el procés sigui recolzat pels pares. És un dels temes més freqüents i alhora més difícils de resoldre.

Evidentment no n'hi ha prou amb la tasca que desenvolupa l'escola i cal que el nen conegui el seu propi barri, vagi a comprar el que necessita la seva família, practiqui amb regularitat l'ús dels transports públics... Però en la majoria dels casos el procés s'endarrereix molt respecte a les possibilitats reals dels alumnes, s'atura, o excepcionalment, no s'arriba a iniciar per l'actitud dels pares davant del tema (pors, manca de col·laboració, ...)

EXEMPLES D'ACTIVITATS PER AFAVORIR L'AUTONOMIA

1) Coneixement dels diferents espais de l'escola. Resoldre amb autonomia situacions en aquests espais.

2) Coneixement del barri on està situada l'escola. Normes per circular pel carrer.

Els grups d'alumnes més petits surten al carrer amb dos acompanyants, fins que arriben al nivell de respectar la normativa i ho poden fer només amb el seu professor.

Les sortides es fan amb motiu d'anar a comprar, desplaçar-se fins a la placeta per anar a jugar, estudi de les característiques del carrer (semàfors, clavegueres, senyals de tràfic, ...) o d'altres que pugui proposar el professor.

3) Un cop conegut el barri, sortides a comprar sense professor, sempre en grups de dos com a mínim, per veure com resolen la situació i anar guanyant seguretat..

4) Coneixement dels diferents mitjans de transport: metro, autobús, tren, fent notar les normes d'usuari pròpies de cadascun d'ells. S'aprofiten les anades al teatre, cinema, ... , afegint-se, si cal, un programa especial.

5) Estudi de les possibles combinacions urbanes, línies de metro, d'autobusos, ús de la guia de carrers...

6) Ús del telèfon com a recurs per solucionar possibles problemes.

7) Temps lliure a colònies i sortides (Fira de Santa Llúcia, Sant Jordi, ...)

8) Amb motiu d'algunes sortides, el professor queda amb els nois a la porta del metro i des d'allà s'inicia la sortida. Posteriorment es desplaça el punt de trobada a la sortida del metro que correspon a la parada del destí. Per últim s'acorda la trobada en un punt molt conegut de la ciutat.

Evidentment l'avaluació del moment on es troba cadascun dels alumnes, o el grup com a tal, dóna en cada cas al professor la pauta del grau de dificultat que pot contenir la proposta que fa. Malgrat això resulta impossible eliminar totalment el risc que comporten aquestes

activitats, així com moltes de les altres que es fan a l'escola. Però considerem que cal fer-les pel seu valor educatiu i que no n'hi ha d'altres que les puguin substituir. Per tant creiem que també els pares han d'assumir la part que els hi correspon, tenint en compte que aquest projecte està englobat dins d'un, més general, que va definit pels objectius generals que l'escola pretén aconseguir amb els seus alumnes i que els pares comparteixen des del moment de la matriculació.

En/Na, pare, mare o tutor) de l'alumne/a, que assisteix a l'escola REL, ha rebut l'escrit sobre la línia de TREBALL D'AUTONOMIA al carrer que es porta a terme al Centre i que va ser aprovat en el Consell Escolar de data 30 d'octubre de 1991.

I manifesta el seu acord amb l'esmentada línia de treball, per la qual cosa dóna la seva conformitat.

Signat: pare, mare o tutor

D.N.I. de la persona que signa

Barcelona, de de 20

Si NO doneu el vostre consentiment, si us plau, anoteu-hi els motius: